

TERÄVIN KÄRKI

ELI NÄIN SAAT AINA TÖITÄ

**Haluatko olla guru tulevaisuuden
työelämässä? Se on helppoa.
Näillä vinkeillä hallitset
muutosta ja pärjät aina.**

Maria Ruuska KUVAT Petri Mulari ja Antoni Ruiz Aragó

1

Töitä riittää, kunhan et jämähdä

TÄMÄ ON SELVÄ: internet on jo nyt mullistanut tapamme tehdä työtä jopa vallankumouksellisemmin kuin höyry ja sähkö 1800-luvulla. Verkko poikii jatkuvasti keksintöjä, jotka muuttavat arkeamme. Mieti vaikka, mitä Spotify teki CD-levyjen myynnille ja miten Airbnb heiluttaa hotellibisnestä.

Digitalisaatio hävittää vanhoja ja luo uusia ammatteja. Tällä hetkellä mullistuu tietotyö. Laskut lentelevät yritysten välillä automaattisesti, ja yhä useamman vieraskielisen tekstin kääntää ihmisen sijaan kone. Yhdysvalloissa robotit kirjoittavat urheilu-uutisia. Myös lakipalveluja ja lääkärintyötä voidaan automatisoida. Tietokoneohjelma pystyy jo tekemään rintasyöpädiagnoosin ihmistä luotettavammin.

Saattaa kuulostaa pelottavalta, mutta ei ole syytä lamaantua.

Työn kuolemaa on povattu ainakin viimeiset kolmesataa vuotta, mutta edelleen meillä on duunipaikkoja, jonne lähteä aamuisin.

Ehkä työelämä jopa paranee, kun robotit hoitavat rutiinit? Meille jäävät inspiroivat työt, joissa ihmisen erityiskyvyt, kuten empatia, intuitio, etiikka ja ongelmanratkaisukyky, pääsevät valloilleen.

VINKKI Työ kytkeytyy yhä tiiviimmin verkkoon, mutta se ei tarkoita sitä, että kaikkien pitäisi osata koodata ja pystyä jatkuvasti päivystämään viidessä eri sosiaalisessa mediassa. Riittää, että hahmottaa verkon mahdollisuuksia, eli esimerkiksi tietää, miten LinkedIniä voi käyttää hyödyksi työnhaussa. Uusia, suositaan huimasti kasvattavia verkkokeksintöjä kannattaa kokeilla rekisteröitymällä, vaikka aavistaisit, ettei sinulla ole aikaa tai halua jäädä niiden aktiivikäyttäjäksi.

2

OPETTELE TUNNISTAMAAN PIILOTETTU OSAAMISESI

TAKANA OVAT AJAT, jolloin ensin luettiin tenttikirjat ja sitten sovellettiin koulun oppeja työssä seuraavat vuosikymmenet. Opiskelu jatkuu läpi elämän, koska tietoja pitää päivittää jatkuvasti. Harva tekee työuraansa enää vain yhdellä alalla.

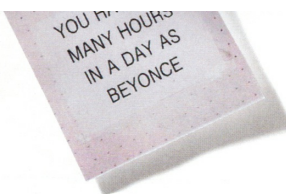
Verkkokurssien räjähdysmäinen kasvu tekee osaamisen räätälöimisestä helppoa. Nyt yhdysvaltalaisen huippuyliopistojen kursseja voi opiskella vaikka omasta sängystä käsin. Miltä esimerkiksi kuulostaisi Yalen yliopiston Moralities of Everyday Life -kurssi, jolla opiskellaan moraalien psykologista pohjaa? Kurssi alkaa Coursera-verkkoyliopistopalvelussa tämän vuoden alussa ja on ilmainen.

Pelkkä koulu ei tee ihmistä autuaaksi. Rekrytoijat tietävät, että myös vapaa-ajalla opitaan tärkeitä taitoja. Vuosikausien hengailu keskustelufoorumeilla tai peliyhteisöissä ei voi olla kehittämättä viestintätaitoja. Monista bloggajista on kehittynyt markkinoinnin ammattilaisia.

VINKKI Listaa tilanteita, joissa olet onnistunut töissä ja vapaa-ajalla. Opi työkaasona projektinhallintatietoja tai ainejärjestön hallituksessa ihmisten motivoitumista? Mieti, mitkä ominaisuutesi ja taitosi johtivat menestykseen.

Muokkaa löydöksistä tiivistelmä työhakemukseesi vaikka näin: "Olen kehittänyt myyntiosaamistani jo vuosia kirpputorimyyjänä. Aurinkoinen olemukseni, vakuuttava myyntipuhe ja tavaroiden kaunis esillepano tuovat ostajia pöytäni ääreen."

**Tulevaisuuden
töissä
PARJAAVAT
NE**, jotka osaavat
laajentaa, kaventaa
ja syventää
työnkuviaan.

**Pelkkä koulu
ei tee ihmistä
autuaaksi.
Rekrytoijat
tietävät, että myös
VAPAA-AJALLA
opitaan tärkeitä
taitoja.**

GOOD
VIBES
ONLY.

3

Harjoittele sietämään uusia asioita

TYÖNANTAJAT ARVOSTAVAT Joustavuutta ja nopeaa omaksumis- ja mukautumiskykyä enemmän kuin koskaan aiemmin. Voi olla, että pesti, johon sinut palkataan nyt, on vuoden päästä sisällöltään ihan toisenlainen. Tulevaisuuden töissä pärjäävät ne, jotka osaavat laajentaa, kaventaa ja syventää työnkuviaan.

Turvallisuushakuinenkin voi harjoitella uusien asioiden sietämistä. Opettele keskittymään muutosten myönteisiin puoliin. Jos työpaikalle tulee uusi kassajärjestelmä, mieti, miten se helpottaa arkea pitkällä tähtäimellä, vaikka se aluksi hidastaisi työtä. Jos taas ahdistut lähitiimisi vaihtuvuudesta, pyri pitämään yhteyttä kiinnostaviin tyyppeihin myös projektien loputtua. Huomaat pian, että sinulla on ympärilläsi ammatillinen tukiverkosto, jolta voit kysyä neuvoa tai hakea vertaistukea vaikka kesken päivän Facebook-chatissa. Myös uusista työmahdollisuuksista kuulee usein juuri kollegoilta.

VINKKI Hanki harjoittelupaikka, jossa joudut tsemppaamaan. Harjoittelu on loistava tilaisuus tutkia omia rajoja ja mieltymyksiä. Harjoittele vasta harjoittelee työtä,

joten pomot sietävät kompastelua huomattavasti enemmän kuin vakituksilta työntekijöiltä. Käytä mahdollisuudet kokeilla uusia työtehtäviä ja hakeudu työkiertoon.

4

JOHDA ITSEÄSI JA TEE PÄIVÄ-OHJELMA

Get Shit Done.

Sähköpostivaihtoa kiinalaisen kollegan kanssa aamupalapöydässä. Lounaalla palaveri tiimin kanssa kaupungilla. Sitten jumppaan, ja illalla vielä Skype-sessio kotisohvalta Kaliforniaan.

Työ läikkyy tulevaisuudessa vapaa-ajalle ja toisinpäin. Tapa tehdä töitä tiettyssä työpisteessä arkin yhä yhdeksästä viiteen jää monilla aloilla historiaan.

Tietenkään esimerkiksi räätäli, hieroja tai vanginvartija eivät voi siirtää toimipistettään kahvilaan tai Goalle, mutta näitäkin töitä digitalisaatio muuttaa. Vielä tovi sitten oli esimerkiksi vaikea kuvitella, että Brasiliassa sijaitsevan nosturin voisi etähuoltaa Tampereelta. Nyt se on mahdollista.

Pian ihmisiä rekrytoidaan ennen kaikkea projekteihin eikä eläkevirkeihin, koska työnantajien tarpeet vaihtelevat. Yhä useamman työviikko koostuu monesta palasesta: koulutuskeikkaa yrittäjänä tiistaina ja torstaina, baristan hommia kahvilassa lauantaisin. Projekteihin halutaan luotettavia tyyppejä, jotka hoitavat hommat ilman kytäystä.

VINKKI Opettele johtamaan itseäsi suunnitelmalla jokainen työpäiväsi. Kirjaa aamulla paperille viisi konkreettista tavoitetta tai tehtävää. Vaikka päivä olisi hajanai-

nen, lista muodostaa ohjelman. Jokainen suoritettu tehtävän yliviivaus vahvistaa tunnetta aikaansaamisesta, vaikka et saisi suuria kokonaisuuksia valmiiksi.

5

Ole utelias

Lähitulevaisuudessa riittää hommaa yrityksille, jotka etsivät ratkaisuja ihmiskuntaa kohtaavien suurien ongelmiin, kuten väestön ikääntymiseen, luonnonvarojen ehtymiseen ja ilmastomuutokseen.

Firmat haluavat palvelukseensa laaja-alaisesti maailmaa hahmottavia mutta ratkaisukeskeisiä tyyppejä. Ihmisiä, joilla on intohimoa rakentaa vaikka ilmastomuutokseen sopeutumisen ympärille liiketoimintaa tai keksiä vanhusten liikuntakykyä ylläpitäviä palveluja.

Yksi tärkeimmistä laaja-alaisuutta ja ratkaisukeskeisyyttä ruokkivista ominaisuuksista on uteliaisuus.

Uteliaisuus on ahnautta maailmanmenoa kohtaan. Utelias on valmis tekemään töitä monialaisessa porukassa, jossa ratkaisuja kehitetään yhdessä. Hyvä tiimi ei koostu vain villeistä ideoijista vaan kaipaa myös pitkäjänteisiä puurtajia, jotka jaksavat hioa yksityiskohtia ja viedä asioita loppuun.

VINKKI Panosta yleisivistykseen. Eikö urheilu kiinnosta? Älä silti suhtaudu siihen ylimielisesti. Opettele

ymmärtämään ilmiöitä ja niiden välisiä yhteyksiä lukemalla, keskustelemalla ja inspiroitumalla erilaisista aiheista.

LIKE A BOSS

+1 Älä murehdi, pärjät kyllä

”Ole ahkera ja kiva muille” on maailman yksinkertaisin mutta oleellisin työelämäneuvo myös tulevaisuudessa.

Työn sisältö ja tekemisen tavat saattavat muuttua vikkellästi, mutta ihmisten välisiin suhteisiin liittyvät arvostukset ovat pysyvämpiä.

Jos siis olet perustyöteliäs tyyppi, joka pystyy työskentelemään yksin ja yhdessä ja tekee sen minkä lupaa, sinulle löytyy varmasti töitä myös tulevaisuuden työmarkkinoilta.

Nykypäivänä on normaalia, että ennen 30-vuotissyntymäpäivää on ehtinyt työskennellä monella eri työnantajalla ja eri aloillakin. Älä pelkää sivupolkuja, sillä kirjavaa kokemusta arvostetaan.

VINKKI Älä mieti työhakemusta kirjoittaessasi, mitä työnantaja voi tarjota sinulle, vaan mitä sinä voit tarjota työnantajalle. Haluttuja tyyppejä ovat ne, jotka kokevat ja näyttävät paloa hakemiaan tehtäviä kohtaan ja osaavat esitellä omaa osaamistaan työnantajaa kiinnostavalla tavalla. Kuuntele intuitiotasi ja kulje rohkeasti niitä asioita kohti, jotka inspiroivat sinua. Innostus lennättää pitkälle.

Juttua varten on haastateltu asiantuntija Marita Ahoa Elinkeinoelämän keskusliitosta, seniorikonsultti Maria Caloniusta Psyconista, tekniikan tohtori Merja Fischeriä Valomasta, toimitusjohtaja Markku Kaijalaa Pro Sourcesta, dosentti Anu Järvensivua Työterveyslaitokselta ja tutkija Juha Leppästä Demos Helsingistä. Lähteenä on käytetty myös seuraavia raportteja: Suuri hämmennys – työ ja tuotanto digitaalisessa murroksessa, Pilotettu osaaminen ja Tulevaisuus-selonteko 2030.